Eesti ülikooli asutamine. Et Eesti vabariigil parajasti enamlastega tuli pidada sõda, mille keerdu sattus ka Tartu 3½ nädalaks, siis nõudis ülikooli uuesti käimapanek 9 kuud ettevalmistavaid töid. Kõigepealt seadis kuraator 1917. a. revolutsiooni päevil ellukutsutud Akadeemilise Ühingu toetusel ja mõne endise Vene ülikooli eesti soost ametniku abil kindla valitsuse ülikooli hoonete ja Tartu jäänud varanduste riismete üle, millele sakslased natuke lisa olid muretsenud, korraldas käimajäetud kliinikute (haava-, närvi-, naiste- ja silmakliinik) ja meteoroloogiajaama juhatuse, mille tööd ei tahetud katkestada. Akadeemilises Ühingus oli varemini juba nimekiri kokku seatud isikutest, keda tarbekorral võiks kutsuda ülikooli õppejõududeks. Toetudes sellele, kogudes andmeid teiste võimalikkude kandidaatide kohta ja asudes nendega isiklikesse läbirääkimistesse, esitas kuraator Haridusministeeriumile rea isikuid välismaale edasiõppimisele saatmiseks ja kodumaa stipendiaatideks. Maikuul lõi kuraator Eesti Arstide Seltsi, farmatseutidepäeva, Tartu linnavalitsuse ja Akadeemilise Ühingu soovitatud teaduskondadeesindajaist ülikooli avamise eeltööde komisjoni, kuhu kuulus ka kolm eesti üliõpilas-organisatsioonide asemikku. See komisjon formuleeris ülikooli suuna ja õppejõudude ametisseseadmise ning kutsumise põhimõtted. Et aga korraldustöö nõudis juba alalisi kindlaid tegijaid, siis lõpetas komisjon pea tegevuse ja haridusminister seadis iga teaduskonna jaoks ametisse ajutise dekaani. Kuraatori eesistumisel moodustasid need üheskoos ülikooli ajutise valitsuse ning nõukogu ühtlasi, nime all ajutine nõukogu. See ajutine nõukogu seadis kokku esialgse õppekohtade nimekirja, kus kavatsetud oli 71 professuuri, 26 dotsentuuri, 7 keeltelektoraati ja 49 assistendikohta. Ta esitas ministeeriumile professorite ja dotsentide kandidaate, määras ametisse lektoreid ja assistente. Õppejõududeks kutsuti kõigepealt professoritena neid eestlasi, kes varemalt ülikoolis või kuskil kõrgemas õppeasutises olid olnud tegevad, siis professorikohuste-täitjatena ja dotsentidena neid, kes kuigi mitte ülikooli juures ei olnud õpetanud, ometi kas teaduslikud astmed olid omandanud või muidu oma teaduslikke võimeid olid ilmutanud. Esimest liiki isikuid leidus kodumaal esialgu kõigest 7, teist — 22. Tuli sellepärast abi otsida Soomest ja Rootsist. Soomest saadi 4 nooremat ning õige tegevat meest professoriteks, Rootsist avaldas 2 meest nõusolekut tulla. Hulk õppetoole täideti saksa soost endiste Tartu ülikooli ja veterinaar-instituudi professoritega ja mõne Venemaalt Eestisse põgenenud saksa teadlasega. Saksamaalt tuli esialgu paar meest. 4. X. 1919 immatrikuleeriti esimesed üliõpilased (69), 6. X. algas õpetus 5 teaduskonnas, peale õigus- ja usuteaduskonna. Esimesele ei leitud õppejõude, teise avamise küsimus selgus alles novembris. 1. XII. 1919 avati ülikool ametlikult, sellepärast arvatakse 1. XII. praegu ülikooli aastapäevaks. Selleks ajaks oli ametis juba 58 professorit, professori-kohustetäitjat ja dotsenti, 18 muud õppejõudu. Üliõpilasi oli 353, vabakuulajaid — 70. Järgneval semestril tuli õppejõude juurde, suuremalt osalt välismaalasi, ja hakkas pärast vaherahu ja rahulepingu sõlmimist Venemaaga üliõpilasi suuremal hulgal ülikooli voolama. 1. XII. 1920 loeti neid juba 1742, selles arvus 348 naisüliõpilast; peale selle 270 vabakuulajat.

Jaanuari lõpul 1920 määrati professor H. Koppel ülikooli rektoriks. Ta võttis ülikooli tegeliku asjaajamise ja nõukogu juhatuse oma kätte, kuna kuraator jäi Valitsuse asemikuks ülikooli juurde, kes eriti tema korraldust pidi silmas pidama. Samal jaanuaril esitati ülikooli esialgne põhikiri Haridusministeeriumi kaudu Asutavale Kogule. Siin võeti ta kevade poole hariduskomisjonis harutusele ja kiideti

Tartu, lk. 655